

Vjekoslav Majer

Dnevnik maloga Perice

Ponedjeljak, 6. svibnja 1935.

Danas otac nije išao u ured, jer mu je od jučer zlo. Bili smo u pivovari, ja, teta Mina, mama, tata i gospodin Fulir. Bilo je jako lijepo, vojnička glazba je svirala, teta Mina se zibala po taktu i dok je gledala u brkatog vojnika, koji je udarao u bubanj, stavila je kriomice nekoliko čačkalica u svoju torbicu na stolcu. Ja sam također počeo mahati glavom kao teta i onda sam rekao: Tetice, kako je to lijepo. Je li to iz Zrinjskoga? Teta je rekla: Ne, to ti je nekakva francuska opera. „Faust“, rekao je važno gospodin Fulir, tekst je od Goethea. Ah, vi zbilja sve znate, rekla je mama i lijepo ga pogledala. Tata je posprdno rekao: Tko može sve znati? Na Rijeci sam jednom vidio nekog čovjeka u cirkusu, koji je najteže brojeve odmah zapamtio i svi su mu pljeskali. A kad sam mu poslije predstave rekao neka dođe u Zagreb, rekao je da u Bugarsku ne putuje. Dakle nitko ne može sve znati. Hm, tako je to... Na što je mama rekla tati: Šta se uzrujavaš. Ti imaš prejaku krv, pa ne smiješ toliko mesa jesti. Danas si pojeo četiri šnicla za objed. Vidiš da si sav crven. Otac je udario šakom po stolu i rekao: Ja se uopće ne uzrujavam. Tko se uzrujava? Ja sam samo rekao da jedan čovjek ne može sve znati, ma bio on ne znam kako mudar. Gospodin Fulir je malo uvrijeđen šutio, a onda je rekao: Ja se ne pravim važnim, ali držim da dosta toga znam. Lani sam pročitao knjigu nekog dubrovačkog pjesnika, koja je imala oko petsto strana. Knjiga nije skupa, jer ima oko pola kile, a stajala je samo šest dinara. Pa kad sam već dao novce, pročitao sam je do kraja. Teta Mina je rekla: Ah, moj Dubrovnik. Kako su tamo lijepi ljudi. Kad čovjek ide na kupanje. To je sigurno bio roman. Možda ljubavni. Ne, ne, odgovorio je gospodin Fulir. To su bile samo pjesme, a i slika pjesnikova je bila na prvoj strani. Otmjeni gospodin sa velikim lancem oko vrata. Možda je bio načelniku Dubrovniku. Mama je uzdahnula: Ah, kako to mora biti lijepo imati za muža pjesnika. Pa da ti cijeli dan pjeva o ružama i slavujima. Tata je rekao: Ja sam poznao nekog pjesnika, koji je svaki dan sjedio u kavani, u koju ja zalazim, no onda su ga izbacili. Na stol je metnuo gliste i sa šibicom im je počeo dirigitirati. Kad je gazda stao na njega vikati, rekao je, da gliste dresira, pa kad se smiju otrovne zmijske dresirati, onda valjda i nedužne gliste, koje ne mogu nikome ništa na žao učiniti. Čudni su ljudi ti pjesnici. Svi smo mi čudni, rekla je teta Mina i opet kriomice metnula nekoliko čačkalica u torbicu. Poslije se tata napio i pobratio s gospodinom Fulirom. Držao mu je veliku zdravicu, koju smo svi morali stojeći slušati. Teta Mina je s prstom obrisala suzu i rekla: Dok imamo ovakovih ljudi, nećemo propasti. Taj bi govor trebalo metnuti u novine. Gospodin Fulir je bio jako veseo, da se s tatom pobratio i odmah je stao mamu mnogo jače štovati. Sjeo je posve blizu do nje i nešto joj šaptao u uho. Mama se tiho smijala i svaki čas bi rekla: Ah, nemojte, molim vas. To svakoj kažete. Tata je bio tako pijan, da je mjesto u čašu, stao lijevati vino u soljenku. A teta Mina naljuskala se malo, pa me je grlila i govorila: Kad odrasteš budi pametan i pazi, da ti kakova žena ne pomete pamet. Ja ću najprije pitati mamu prije nego se oženim, rekao sam ja teti Mini, a ona se glasno nasmijala i opet metnula nekoliko čačkalica u torbicu. Kad smo išli kući, išao je naprijed tata i teta Mina, za njima mama i gospodin Fulir, a otraga ja. Gospodin Fulir se posve primaknuo mami i govorio joj sigurno vrlo važne stvari, jer se mama sve bliže k njemu primicala. Tata je uhvatio ispod ruke tetu Minu i glasno govorio: Ja se ne bojim nikoga. Žao mi je da nisam avijatičar. Ili krotilac lavova. Kišobranom bih ukrotio lava. Već moj pogled bi dostajao da preda mnom padne na koljena. Teta Mina je rekla: Lav je krasna i snažna životinja. Kralj prašume. Ah, živjeti u prašumi. Mama i gospodin Fulir nisu mnogo govorili, ali mi se činilo, da se tiho smiju. Katkada se gospodin Fulir okrenuo i bijesno me pogledao. Ja sam metnuo ruke oko usta i trubio ono, što je čas prije svirala glazba. Jako lijepo sam to upamtio i kad odrastem, ne želim drugo, već svirati u onaj veliki rog, što ga svirač svaki čas okrene i onda iz njega iscure pljuvačka. On dakle pljuje u taj rog i od toga onda nastane

sviranje. To je jako zgodno. Gospodin Fulir se opet okrenuo i rekao: Perice, drago dijete, ne bi li ti malo naprijed poletio, pa da kao komandant vodiš našu povorku. Što hodaš tu otraga. Ali ja ga nisam poslušao, jer naprijed bi svi vidjeli što ja radim, a to nisam htio. Ovako otraga hodajući mi je ipak uspjelo da sam čvrsto šupio veliku, žutu mačku, koja je sjedila na prozoru, a u jednu mračnu sobu sam ubacio komad staroga kruha, kojeg sam još iz škole imao u džepu. Čuo sam kako je unutra krevet zaškripio i netko je zaviknuo »marš«. A onda sam brzo pobjegao. Kod naših kućnih vrata plesao je tata s tetom Minom valčik, a gospodin Fulir ljubio je mami ruku i rekao: Ima časova u životu kad čovjek osjeti, da se je nešto veliko dogodilo. Mama je rekla: Ja sam poštena žena. Šta vi mislite. Gospodin Fulir je tada ušutio i spustio glavu. Tata i teta Mina prestali su plesati i tata je s kišobranom pokazao na mjesec i rekao: Taj ne plaća poreza, svinja jedna, a sav je od srebra. Gospodin Fulir je rekao: Nije to srebro, već se to iz daleka nama tako čini. Tata je planuo i rekao: Ti, vi Fulir, nemojte vi mene ispravljati, jer ću ti razbiti gubicu. Gospodin Fulir se nasmijao mirno i rekao: Vidi, vidi, tko bi to mislio, ipak je to vino jako. Kako te samo smotalo. Tata se tužno zagledao u mjesec i uzdahnuo: Ha, gdje je moja mladost? A imam još toliko snage. I teta Mina i gospodin Fulir morali su opipati tatinu mišicu, a onda smo se oprostili od njih i unišli u kuću. Tata se svaki čas poskliznuo na stubama, štucao glasno i govorio: Ovaj Fulir misli da sve zna. A je li on mene zadirkivao? Hm, samo reci. Sutra je mrtav. Mama je govorila: Šta bi te vrijeđao. On je vrlo fin čovjek i dobro da jednom takvog čovjeka imamo u našem društvu. Iz svoje sobe sam još dugo čuo kako otac hoda, a mama mu je cijelo vrijeme govorila: Ajde već jednom spavati, dosta je cirkusa. Ja sam umorna. Otac je rekao: Ti mene ne razumiješ i nikad me nisi pravo razumjela. Što ti poznaš moju dušu. Ja sam trebao postati kapetan na brodu, koji vozi samo takvim morima, koja su uvijek burna. Penjao bih se po vrhu jarbola kao majmun. Da, to si dobro rekao, rekla je mama iz kreveta. Kao majmun. Ajde, ajde spavati, moraš ustati rano. Otac je dalje hodao amo tamo po sobi i često puta je udario nogom o ormar ili o stol i govorio: Ja imam još toliko snage u sebi, da bih mogao sve to razbiti, sve trijeske metnuti na hrpu, potpaliti šibicom i reći: Sutra počinjem nov život. Koliko stoji karta do Amerike? Tu su hiljadarke. Mama je rekla: A gdje su ti hiljadarke, glupane pijani, ajd, opameti se. Tata je rekao: Trebala bi tu pamet imati, koju ja imam, pa bi ti u kuhinji nad štednjakom pribili spomen ploču. Ako ti misliš, da je onaj Fulir pametniji od mene, onda se varaš. Mama je rekla: To je jedan fin gospodin. Čuo si kako pametno pripovijeda. Tata je rekao: To je čudno kako se ti za njega zauzimaš. Uvijek se ti za strance zauzimaš. A kad moji prijatelji dođu, onda se držiš ko da bi ih najradije bacila kroz prozor. Mama je rekla: Nisam ja kriva, da se vi tu u stanu opijate, svlačite cipele i onda bosu plešete nekakve crnačke plesove. A kad odem u kuhinju kuhati crnu kavu, mećete kosti umjesto na tanjur umoje vaze na ormaru. Tata je rekao: To je društvena igra. To se i kod velike gospode događa. Glavno da se mi dobro zabavljamo. Tad sam još čuo kako je otac stupao po sobi i govorio: Za mnom idu nepregledne vojske, samo se to ne vidi, jer je sve prekrila gusta prašina. Naprijed stupaj, kukavice ne poznajemo. Juriš. Mama je rekla: Vole pijani. Što mašeš tako s rukama, razbit ćeš lampu. Tata je rekao: Šta je jedna lampa. U svjetskom ratu polupalo se milijune lampa. Sve se to dade nadoknaditi. Ja sam onda zaspao i ne znam što je dalje bilo. Danas popodne prolazio je kraj prozora gospodin Fulir i duboko pozdravio mamu. Mama ga je zvala pod prozor, pa su dugo razgovarali. Mama se je glasno smijala i svaki čas govorila: Ah, kako ste zločesti. To si nisam mislila. Kad sam se ja pokazao na prozoru, rekao je gospodin Fulir: Zdravo Perice, no kako je u školi. Lijepo, lijepo. Glavno da ne zanemariš školu. A onda se opet okrenuo mami. Kad sam se pomaknuo s prozora da odem, čvrsto mi je stisnuo u ruku dva dinara za bombone. To me je jako veselilo. Tata je danas bio zlovoljan ikad je uvečer pročitao novine, bacio ih je srdito u kut i rekao: Pa to su novine od četvrtka. Što mi ne kažeš. Mama se smijala i rekla: Metnula sam ih na stol za tetu Minu, pa ih je zaboravila. Znaš, da ona odnese sve stare novine. Današnje su na noćnom ormariću. Ja sam poslije podne u krevetu čitala. Tata je rekao: Ova Mina sve kući nosi kao hrčak u svoju jamu. Mama se opet glasno nasmijala i uopće se čitavo poslije podne smijala. Još prije spavanja je tiho pjevala. Tata je rekao: To je rijetkost, da si jednom vesela. Odmah je život ljepši. Samo tako dalje. Ja sam još prije spavanja lijepio nove engleske marke u album. Jedna mi se rastrgala, pa sam je morao

baciti. A sad idem spavati, inače će me psovati, jer svijetlo palim. Već se veselim, kad ću biti velik, jer me onda neće nitko nadzirati, pa ću svu noć lijepiti marke u svoj album. Još uvijek prije spavanja rekнем: Tohumi, tohumi. Te sam riječi ja sam izmislio i jako me sjećaju na indijanske pripovijetke. Kada se Indijanci sastanu na vijećanje, kako će navaliti na naseobine bijelaca, onda poglavica »Orlovo oko« uvijek kaže neke čudne, nerazumljive riječi, a ostali mašu sjekirama i to isto za njim mrmljaju. Ja uvijek kažem: Tohumi, tohumi i nekakav ugodan strah me zatrese i sam sebi dođem vrlo tajnovit. Ja sam bijelac, a i tata i mama su bijelci, ali moj učitelj ima jako smeđe lice i velike, uvijek srdite oči. Uvijek mi se čini, da je on bio Indijanac, ali jer su sad Indijance protjerali, došao je k nama za učitelja. Samo da mi jednom ne oguli kožu s glave, pa me onda s oguljenom glavom otjera kući. Hu, to bi bilo grozno. Tohumi, tohumi.

Utorak, 7. svibnja 1935.

Danas je opet bila teta Mina na objedu. Tri puta je uzela pun tanjur juhe, pa sam ja imao samo pol tanjura. Dugo je oglabala kosti, tako da mi se mama rasrdila i rekla: Pa nema više ništa na toj kosti. Polomit ćeš zube. Teta je rekla: Tu je unutra mozak, a to je vrlo zdravo. Kad smo jeli pitu, rekla je teta: Sad više ne mogu jesti. Jela sam suviše juhe, daj mi to sobom za na večer. Mama nije ništa rekla, već joj je nekoliko komada zamotala u novinski papir i onda to metnula na kraj stola. Teta Mina je rekla: Metni mi pitu kraj mogeg šešira na zrcalu, inače ću je zaboraviti, pa bih se na večer kod kuće vrlo ljutila kad je ne bih našla, a u ustima bih imala okus na nju. Tata je srdito pogledao na zamotanu pitu i počeo prstima bubnjati po stolu. Teta Mina je rekla: Što ti to bubnjaš? Nije li to muzika iz Fausta, koju smo u nedjelju čuli u pivovari? Tata je rekao: Ne znam, pogledao na uru i ustao. Skoro je otišao, a teta Mina i mama gledale su u novinama krojeve za haljine. Teta Mina je molila mamu: Daj da si izrežem te slike, ako tebi ne trebaju. Ja bi ih kod kuće čuvala. Mama je rekla: To ti danas ne mogu dati, jer ih on još nije čitao. Na drugoj strani je veliki članak o ratnim pripremama u Abesiniji, pa bi me ubio, da ne nađe tog članka. Teta Mina je rekla: Dobro, ali sutra ću ih dobiti. Kad sam danas poslijepodne došao iz škole, bio je kod nas gospodin Fulir. On i mama pili su kavu i onda su zajedno gledali naše fotografije u albumu. Mama mu je pokazala našu mrtvu gros mamu, mrtvog grostatu, mrtvog strica i mog mrtvog brata. Mama je rekla za grostatu, da je bio činovnik u poreznom uredu, a ja znam, da je tamo bio podvornik, i kad sam mu nosio bocu rakije na dar, uvijek me je poljubio i onda je iz njega tako zamirisalo na rakiju, da mi je uvijek malo pozlilo i kao da me je uhvatila laka omaglica. Tata je često za njega govorio: Stari će jednog dana izgorjeti ko baklja. A mama bi rekla: Piti si se ti od njega naučio. Ne pada jabuka daleko od stabla. Gospodin Fulir se jako zanimao za fotografije i sve bliže se primicao k mami. Onda je gospodin Fulir mojoj mami stisnuo ruku, pa kad je vidio, da sam ja to opazio, nasmijao mi se jako ljubazno i rekao: Perice, daj mi nariši konja. Ako ga dobro narišeš, dobit ćeš dva dinara. Ali idi k svijetlu, da ne pokvariš oči. Kod prozora možeš divno crtati. Ajde drago dijete, ajde lijepo. Možda si ti talenat za crtanje. Kod djece se to nikad ne može znati. Ja sam kod prozora narisao konja i gospodin Fulir je sa mnom bio jako zadovoljan i dao mi dva dinara, koje sam odmah spustio u moju glinenu krušku. Kad je otac došao kući i opazio gospodina Fulira, rekao je: Dobar večer. Što vas k meni nosi? Gospodin Fulir je mirno rekao: Prijatelju, mi smo se u nedjelju pobratili i znaš kako je običaj: tko se prvi zabuni i rekne drugome vi, plaća litru vina. Tata je rekao: Stari običaji se moraju štovati, skoči Perice po litru vina. Ja sam skočio po vino. Gospodin Fulir je ostao na večeri i ja sam još dva puta išao po vino. Bilo je jako veselo i tata i gospodin Fulir pjevali su čitavo veče. Mama se smiješila gospodinu Fuliru i tiho s njim pjevala. Gospodin je govorio tati: Znaš ti, da si ti zgodan čovjek. Poštenje ti gleda iz očiju. Tata je rekao: Ja sam pošten, ali vrijeđati se ne dam. A meni se čini da si ti u nedjelju htio mene vrijeđati, a to si ja nikako ne mogu dozvoliti. Ja sam vrlo dobar, ali kad se rasrdim, pripravan sam čovjeka raznijeti na komade. Pa i zubima bih ga grizao. Ima u meni nešto od pračovjeka. Sve mi miriše na krv. Mama je rekla: Nemoj toliko piti, onda govoriš gluposti. Tata se rasrdio i rekao: Ja sam ti već tisuću puta govorio, dame ti ne razumiješ. Gospodin Fulir je rekao:

U svakom braku ima razmirica. Takav je život. Tata je rekao: Ne radi se tu o razmiricama, već moja žena misli, kad čovjek malo izađe iz sebe, da je onda odmah pijan ili lud. Dosta je meni mojih cifra u uredu, pa sam zadovoljan, kad se mogu malo zanesti. Gospodin Fulir je rekao: Ti si osjećajan čovjek – i kod toga je mami stao na cipelu i dugo je pogledao. Ja jedini sam to vidio, jer sam malen, pa lako vidim ispod stola. Mama nije ništa rekla, a kad ja slučajno stanem kod šetnje mami na cipelu, onda na mene viče, da ću ih zamazati i kako mogu biti tako nespretni. A gospodin Fulir je odrastao čovjek, pa je tako nespretni i mama mu ništa za to ne kaže. Na rastanu su se gospodin Fulir i tata zagrlili i tata je rekao: Ti si zgodan dečko. Kad bi s lampom tražili ne bi takvog našli. Samo ostani ovakav, kakav jesi. Gospodin Fulir je rekao tati: Hvala bogu, da smo se nas dvojica našli. Ljepše će nam vrijeme proći, pogotovo kad počnu one duge i dosadne jesenje kiše. Tata je rekao: Mi smo osjećajni ljudi, pa moramo trpjeti. To stoji već u bibliji. Gospodin Fulir je rekao: Dragi moj, to si se ti zabunio. Toga nema nigdje u bibliji. Tata se rasrdio i rekao: Ti, nemoj ti mene ispravljati. Inače si ti opet za mene vi. Gospodin Fulir je postao žalostan i pozdravivši glasno, otišao. Ja sam još iz svoje sobe čuo, kako mama kaže tati: Nemoj ti njega odmah loviti za svaku riječ. To je čovjeku neugodno. Tata je rekao: On se mora odučiti da mene ispravlja. Nisam ja njegov šmrkavac. Ja se s njim jako lijepo složim, ali to ne ide. Ja sam mekan ko janje, ali ja znam biti i lav kad treba. Mama je rekla: Budi ti radije lav u svome uredu. Tamo si malen i ponizan i ne usuđuješ se moliti šefa da jednom u mjesecu odeš pol sata prije iz ureda. Tamo se iskaži. Tata je rekao: To ti ne razumiješ. Ja sam uvrijeđen i danas neću više progovoriti ni riječi. Mama je odgovorila: To je pametno od tebe. Bar ćemo prije zaspati. I ništa više nisam čuo iz njihove sobe. I samo jednom je otac glasno zakašljao i ja sam na čas utrnuo svjetlo, da ne vidi, da sam još budan. Tada sam ga opet upalio i opazio u mome albumu, da je moja stara bosanska marka s kulom počela blijediti. To me je jako zabrinulo, jer je ta marka bila moj ponos već mnogo puta su mi je htjeli ukrasti. Ja sam u brigama kod svog stola zaspao. Nato sam se naglo probudio, jer je otac opet zakašljao. Zadaću za sutra sam napisao. Učitelj je rekao, da moramo nešto napisati o šumi. Kako na nas djeluje šuma. Ja sam napisao, da je šuma vrlo korisna za ljude, jer nam daje gorivo za štednjake i koliko god je mi sjekli, uvijek narastu nova stabla. Još sam napisao da kroz veće šume teče potok, a u njemu su pastve, koje su vrlo skupe, a i hrastova ima, samo je pokušstvo od hrastovine također vrlo skupo. Mislim, da će učitelj biti zadovoljan. A sad idem spavati. Zbogom Perica.

Srijeda, 8. svibnja 1935.

Danas je tata rekao kod objeda: Dobro da nema Mine. Ne mogu gledati kako je proždrljiva. Ta bi kokoš zajedno s perjem pojela. Mama je rekla: Šta ćeš, ona je već u djetinjstvu takva bila. Jednom smo je morali fijakerom odvesti u bolnicu, jer je, dok smo mi otišli na nekakav sprovod, pojela čitavu bocu pekmeza od šljiva. Nije ona kriva, valjda ima tako velik želudac. Tata je rekao: To se danas sve daje liječiti. Na klinici bi joj to već malo prikratili, sašili i stvar je u redu. Mama nije ništa rekla, a tata je počeo čitati novine. Kad sam došao iz škole, bila je mama nešto srdita i psovala me, da svoju torbu tako bacam na stol. Do sada mi to nije govorila. Onda me potjerala u moju sobu i rekla, da ima nešto važno da radi. Mene je to zanimalo, pa sam iz svoje sobe virio kroz ključanicu. Mama je ležala na divanu i gledala u strop. Katkad bi prošla rukom preko čela i to je bio taj važni posao. Danas je otac rekao kod večere: Možda se taj Fulir na mene srdi. Pa nisam mu ja ništa takvog rekao. Ali zašto me uvijek ispravlja. Mama je rekla: On je vrlo osjetljiv čovjek i vidiš, on tebi još nikad nije rekao kakovu oštru riječ. Jesi li vidio kako on prije nego nešto kaže, počne sukati svoj brčić, onda istom govori. On sigurno mnogo misli. Tata je rekao: Pa nisam ni ja glup. Žao mi je da ga nema, jer sam htio danas s njime govoriti o vulkanima. Danas je nešto o tome u novinama, ali dosta nejasno. Hm, možda još dođe. Mama nije ništa rekla, već je počela spremati stol. Onda je otac rekao: Slušaj, ja ću skoro doći, ali htio bih svakako da još danas s kime razgovaram o vulkanima. Ja sam već davno zaboravio, što sam o njima znao. Idem malo preko k Šnidaršiću. Neću ostati dugo. Mama je rekla: Dobar izgovor. Već dugo nisi okusio vina. Tata je odgovorio: Ne. Radi se o vulkanima, i otišao. Ja sam u svojoj sobi svršio zadaću i

sad kriomice pišem ovo u svoj dnevnik. Možda će taj dnevnik naći za nekoliko hiljada godina i čitati, što sam napisao, jer ja ću ga, kad budem star, metnuti u škatulju od lima, dobro zatvoriti, omotati žicom i onda zakopati negdje iza grada. Netko će ga već naći, pa će se smijati, kad pročita, što sam ja o teti Mini napisao. Zato neka se nitko meni ne zamjeri, jer ja to sve napišem, i onda će se to čitati još za nekoliko hiljada godina. Kako se veselim toj misli. Tata je došao dosta kasno, mama ga je psovala i ja sam čuo iz druge sobe kako govori: Ti si stara pijanica. Izgorjet će ti crijeva kao tvome ocu. Tata je rekao: Popio sam samo litru. Mama je rekla: Vidiš da ti se zapliće jezik. Bože moj, pa kako mogu takvog čovjeka štovati. Tata je rekao: Ne zapliće se meni moj jezik, već danas je dosta sparno i ja sam sad dva sata naporno razgovarao. Sad mi je jasno što su vulkani. Tebe to ne zanima, ali mene da. Draga moja, čitava zemlja ti je iznutra puna vatre. To ti sve kipi pod zemljom i neugodno je, kad misliš, da tu ispod našeg kreveta visoko sukljaju plamenovi i čitave gromade užarene rudače ruše se groznom bukom. Dobro je, da je to dosta duboko ispod nas. Da, draga, mi smo ti na samim vulkanima, pa nije čudo da je čovjek katkad uzrujan. Mama je rekla: Zato je tebi valjda grlo uvijek suho od ovih vulkana, pa moraš uvijek da gasiš tu vrućinu. Tata je rekao: Ti nemaš pojma o geološkim stvarima. To se zove geologija. Mama nije ništa rekla i valjda je zaspala. Čuo sam kako otac tiho otvara ormar. Pogledao sam kroz ključanicu i vidio kako otac gleda, da li mama spava, i onda je polako izvadio bocu s rakijom iz ormara. Dugo je gledao prema maminom krevetu, a onda je duboko nagnuo iz boce. Tada je s rukavom obrisao usta, bocu opet metnuo u ormar i oprezno ga zatvorio. Onda je veselo trljao ruke, počeo njima mahati po zraku, a zatim je podizao čas jednu, čas drugu nogu, no kako ih je malo prejako dignuo, zaljuljao se i skoro pao. Zaturao je do stola i srušio stolac. Mama se probudila iz sna i zaviknula: što je to? Ti slone stari. Kad ćeš se ti opametiti. Tata je rekao: Nemoj se srditi. Baš me zanimalo kako to plesačice tako spretno plešu, a da se ne izvru. Znaš, onaj film, koji smo prošli tjedan gledali. Vražje cure, kako to načine. Ja bih se odmah srušio ko vreća. Vrag te glupi odnio, rekla je mama iz kreveta, koji je zaškripio. Valjda se mama okrenula na drugu stranu. Tata je čekao, dok je opet počela glasno disati u snu, a onda je opet oprezno otvorio ormar i čvrsto povukao iz boce. Tad ju je stavio natrag i naskoro ugasnuo svijetlo. Ja sad uvijek dolje kod vrata prostrem svoju zimsku kabanicu, da se ne vidi svijetlo u mojoj sobi. Jako sam veseo da sam se to sjetio. Sada mogu mirno pisati svoj dnevnik. Onoga konja, kojega sam narisao za gospodina Fulira, metnuo sam također u dnevnik. Jer učitelj je jednom rekao, da se može dogoditi, da koja životinja posve izumre, pa tako bi i konj mogao jednom posve izumrijeti. Ali ako ljudi jednom nađu moj dnevnik, naći će i moga naranisana konja. Zato sam straga napisao: Ova se životinja zove konj i vuče kola, a i jaši se na njemu. Žao mi je samo da mi noge nisu dobro ispale. Stražnje noge su mu mnogo veće, pa malo slični na tobolčara. Ali zato sam još dodao: To nije tobolčar, već konj. Dakle sam sve dobro rastumačio. Sad moram dok okrenem svijetlo, glasno zakašljati, inače bi se sada, jer je velika tišina, čulo da sam ga zavrnuo. Ovako će misliti da sam se probudio i zakašljao.

Četvrtak, 9. svibnja 1935.

Danas je opet teta Mina bila kod nas na objedu, pa su se tata, mama i teta Mina jako posvadili. Teta Mina je rekla: Kakav je to danas grašak. Tako je tvrd, da me je u želucu počelo tištiti. Tata je rekao: Draga moja, kad ti pojedesh četiri tanjura, mora te tištiti. Mama se tako naglo nasmijala, da joj je iz usta izletjelo jelo na sve strane. Teta Mina je uvrijeđeno rekla: Ako vam suviše pojedem, nemojte me zvati na objed. Tata nije ništa rekao, već je stao prstima bubnjati po stolu. Mama je rekla tati: Još si valjda od jučer pijan. Teta Mina je rekla: Pa ako me koljete, ovaj grašak je pretvrd. Dajte mi sad malo rakije, inače ću cijelo popodne imati sa želucem posla. Tata je pošao do ormara, donio rakiju i bez riječi natočio teti Mini. Mama je pogledala u bocu i rekla: Pa već je skoro pri kraju. To je brzo išlo. Teta Mina je sva pocrvenila i rekla: Ja ovaj tjedan uopće nisam kod vas pila rakije. Vidim da sam vam na putu. Ja idem – i ustala je. Mama je rekla: Nisam ja radi rakije mislila tebe, već njega, što se odmah uzrujavaš. Pa nisi ti nikakva grofica. Valjda još smije čovjek u svojoj kući što reći. Vidi ti nju.

Teta je rekla: Ti si već i kod kuće imala najdulji jezik. To ti je mama uvijek govorila. Tata je planuo: Ja ne dam svoje žene vrijeđati. Mnogo nije vrijedna, ali vrijeđati je ne dam. Mama je zaviknula: Da nisi tako bezobrazna, ne bi bio tvoj muž od tebe otišao. Teta je brzo stavila svoj šešir na glavu, a onda je prstom prošla po ormaru i metnuvši prst mami pod nos, rekla: Gledaj, kako je pun prašine. Kad si zadnji put spremala pošteno. Po tome vidiš, koliko vrijediš. I brzo je otišla van. Mama je viknula za njom: Sretan put. A tata je vikao: Da nisi žena, rastrgao bih te na komade. Teško se svladavam. Meni se jako svidjela ta svađa i ja sam počeo zviždati u prste i glasno lupati nogama. Bilo je jako veselo. Kad je za sobom zalupila vratima, rekao je tata: Bar će biti mira. I onako sve odnese, do čega dođe. Mama je rekla: Ne boj se ti. Za dan, dva je ona opet tu. Nje se ne možeš tako lako otresti. Danas je tata poslije ureda došao kući s gospodinom Fulirom. Obojica su već bila malo pijana. Tata je rekao: Sastao sam ga na ulici, pa sam ga doveo. Kod Šnidaršića smo riješili sve, što se prošle uvrede tiče. Nisam te htio uzrujavati s našim prepirkama, pa smo to tamo riješili. On se zakleo, da me nije mislio vrijeđati. Što ne Fulir? Jasno, jasno, rekao je gospodin Fulir, a molim lijepo, imate vi kod kuće malo paprike? To bi mi sad dobro došlo. Mama mu je donesla paprike, a ja sam morao otići po vino. Gospodin Fulir i tata su opet pjevali. Tata je rekao: To sam u tonfilmu čuo. Mama je rekla: Da, ali malo drugačije je to bilo. Tata je planuo: Tebi nije nikad ništa pravo. To je bilo jako lijepo i ja se čudim, da sam to mogao tako dobro imitirati. Gospodin Fulir je rekao: Ja sam se od srca nasmijao, i u cirkusu se ne bi bolje zabavljao. Mama je rekla: Za benavog Augusta bi bio dobar. Lice i nos ne bi trebao šminkati, jer su i onako dosta crveni. Tata je tiho rekao: Kako to boli, kad se mene vrijeđa. Ja sam osjećajan čovjek. O, da to moja pokojna mama čuje. I tata je stao plakati. Gospodin Fulir je također načinio vrlo žalosno lice i rekao: Kako je život tužan. Čovjek bi se najradije objesio, da nema ideala, koji u životu pred njim blistaju kao sunce. I kod toga je dugo gledao u mamu. Tata je mislio, da on gleda u bocu, koja je stajala pred mamom, pa je rekao: Perice, skoči još brzo Šnidaršiću po litru, ali brzo, dok ne zatvori. Mama je rekla: Ah, ovo nesretno piće. Pa nije sve u životu piće. Sad je opet mama pogledala gospodina Fulira i on joj je malo okom mignuo. Kad sam donio vino, otac je natočio čaše i rekao: A ovu ćemo popiti eks u ime velikih izumitelja, koji su izumili aeroplane. Ja sam trebao postati avijatičar. Što bi to meni bilo prevrtati se po zraku. Tu, nad našim stanom pravio bih najsmionije skokove u zraku. I još bih vam šeširom mahao. Ha, ha, ha, kako ste se prestrašili. Nisam ja tako strašan. Ja sam samo neobično hrabra priroda. Dakle kes. Mama je popila samo četvrt čaše i prijekorno gledala u tatu. Gospodin Fulir je neprestano gledao u mamu i mirno gladio svoj brčić. Kad je tata otišao na zahod, stavio je gospodin Fulir svoju ruku na maminu i rekao: Nije to ni kakav život za vas. Vi ste jedna profinjena duša. Mama je rekla: Vi me shvaćate. Dosta patim. Gospodin Fulir je rekao: Jučer nisam mogao spavati i cijelu noć sam mislio na vas. Mama ga je dugo pogledala. Gospodin Fulir se kratko smijao: Hi, hi, možda ste i vi na mene mislili. Mama je ustala i u zrcalu malo popravila kosu. Tata se vratio i rekao: Zašto si mi sad ne bi utvarali, da je siječanj i da je vani strašno zima. A kad je zima, onda se pije čaj. Ako nemamo ruma, imamo još malo rakije u ormaru. Mama je morala ići kuhati čaj. Tata i gospodin Fulir još su pjevali, ali sad su moral tiho pjevati, jer je već bilo kasno. Tata se rasrdio i rekao: Kad ne smijem glasno pjevati, onda radije šutim. Ovako tiho mumljanje me sjeća sprovoda. Tamo babe tako tiho mumljaju dok mole. Gospodin Fulir je naskoro otišao i tata je ispio ono malo rakije, što je još bilo u boci. Ja sam u svojoj sobi opet metnuo kabanicu pod vrata, da se ne vidi svijetlo i već je pol jedan, a još uvijek pišem dnevnik. Ali sad više nemam šta da napišem, pa ću eto metnuti točku.

Petak, 10. svibnja 1935.

Danas, kad smo sjedili kod objeda, netko je glasno pozvonio i mama je pošla otvoriti. Došla je teta Mina, teško disala i rekla: Ah, kako sam se žurila. Kako mi srce lupa. Djeco draga, ja se više ništa ne ljutim na vas. To je sve bio nesporazuma. A danas je petak i kod vas je riba. Aa, šarani, šarani, to je divno. Mama je rekla: Ti znaš, da ti je naša kuća uvijek otvorena, ali ti nemaš prava meni prigovarati i

upozoravati me na prašinu. Teta je odgovorila: To sam samo tako rekla. Prašina se brzo nakupi. Tata jerekao: Ja nikad nikoga ne vrijeđam, ali ako tko mene uvrijedi, ne odgovaram za sebe. Teta Mina je rekla: Dok se riba jede, nije dobro da se mnogo razgovara. Može se dogoditi najveća nesreća. I nismo više mnogo razgovarali. Tata se pošao malo na divan odmoriti, mama je otišla u kuhinju, a ja sam sa tetom Minom gledao kroz prozor. Teta Mina me je tiho upitala: Slušaj Perice, ne znaš li hoće li u nedjelju biti kod vas ona fina torta sa žutom kremom. Ja sam u nedjelju pozvana Krajšekovima, ali ako je u nedjelju ta fina torta, onda bih ja ovu nedjelju došla k vama na objed, a Krajšekovima otišla u drugu nedjelju. Hodi u kuhinju pitati mamu, ali nemoj reći, da sam te ja poslala. Dam ti za to dinar. Ja sam otišao u kuhinju pitati i mama mi je rekla, da će u nedjelju biti ta torta. Kad sam se vratio i rekao teti Mini, bila je jako vesela i u džep mi je spustila dinar. Na večer je opet došao gospodin Fulir i kod vrata je rekao tati: Ja sam se tako priučio na te, da ne mogu ni jedan dan biti bez tebe. Ali ja nisam došao jesti, samo vi jedite. Tata je rekao: Baš i nemamo ništa osobito. Rezance s makom. A toga moja žena uvijek načini punu zdjelu. Gospodin Fulir je rekao: Samo malo ću kušati. Pojeo je puna dva tanjura. Poslije sam opet otišao k Šnidaršiću, pa mi je gospodin Fulir silom turio u ruku novac za vino. Tata je rekao: Već će i na tebe doći red. Gospodin Fulir je rekao: Ja znam što se pristoji. Tata je htio pjevati, no gospodin Fulir je rekao, da ga grlo boli i bio je danas dosta tih. Mama je rekla: Ee, kad ste vi prehladeni, onda ću ja mjesto vas pjevati. I pjevala je s tatom i kradomice pogledavala prema gospodinu Fuliru. On je glavom davao takt i navlačio zamišljeno svoj brčić. Onda je tata ustao, podigao čašu i rekao: Popijmo ovu čašu u zdravlje sviju, koji visoko na krovovima uz veliku opasnost života postavljaju munjovode i u zdravlje sviju onih, kojima kuće stoje posve blizu vode, pa uvijek prijeti opasnost da ih sa čitavom familijom ne odnese povodanj. Tata je otišao na zahod i dugo se nije vratio. Gospodin Fulir se ozbiljno zagledao u mamu i rekao: Znao, otkad sam vas upoznao, nemam nigdje mira. Ove noći sam hodao po sobi i glasno uzdisao. Nisam se mogao svladati, pa sam sa zida uzeo svoju gitaru i tiho svirao. Ali onda je moj susjed bacio cipelu o zid, pa sam morao prestati. Mama je rekla: Ne bih htjela, da vi radi mene imate kakvih neugodnosti. Gospodin Fulir je rekao: Radi vas bih bio pripravan skočiti u najhladniju vodu, ili da mi naložite da jedem lišće, ja bih to učinio. Mama je tiho rekla: To je lijepo od vas. Vidim da još netko na mene misli. Ikako misli, i kako misli, rekao je gospodin Fulir i počeo tako navlačiti svoj brčić, da sam se bojao da će ga iščupati. Na sreću se vratio tata i gospodin Fulir pustio je svoj brčić i primio čašu u ruke. Tata je rekao: Baš sam sad mislio, dok sam kroz prozor gledao zvijezde, ima li na njima ljudi. Nekako čudno dršću, kao električna. Mislim da se to ne može saznati. Gospodin Fulir je rekao tužnim glasom: Ah, kako bih htio otići na kakovu zvijezdu. Tamo su ljudi sigurno sretniji. Mama je rekla: Bog zna, možda im se tako malo može vjerovati kao i ljudima na ovoj zemlji. Nisu svi ljudi takvi. Ima i iskrenih, rekao je gospodin Fulir, samo ti iskreni ljudi su obično jako nesretni. Gospodin Fulir je glasno uzdahnuo, da je tata rekao: No od rezanaca se baš ne treba tako uzdisati. To nije tako teško jelo. Gospodin Fulir je rekao: Ne uzdišem ja radi rezanaca. Ja uzdišem radi osjećaja. Mama je tati rekla: Pa čovjek ima i svoju dušu. Tata je rekao: Imam i ja dosta osjećaja, ali zato ipak ne uzdišem kao baba. Ja sam kao iz željeza. Možda sam se rodio nekoliko stotina godina prekasno. Meni manjka štit, kaciga i koplje i svakako konj, pa da vidite kako bi jurišao. He, he, hee, vi se opet plašite. Ne, ne, nisam ja tako strašan. Pogotovo vi ste domaći, vama neću ništa učiniti. Mama je rekla: što si ti utvaraš, da se tebe tko boji. Tata je postao žalostan i primivši se za glavu, rekao: Prošlo je doba starih vitezova. A kako je to moralo biti lijepo. Kad si htio, spustio bi na kuli most, a kad ti se opet prohtjelo, dao si ga opet dignuti. Ja bih cijeli dan spuštao i dizao taj most, a u opkope bih dao napustiti vodu i onda opet da isteče. To bi zato radio, da se vidi tko je gospodar dvorca. Gospodin Fulir je rekao: Danas je moderno doba i kuće se grade od betona i stakla. Tata je rekao: Te kuće izgledaju ko škatulje. Nije me majka za to rodila da živim u škatulji. Danas su svi ljudi malo ljudi. Gospodin Fulir je rekao: Od raznih stvari se može poluditi. Na primjer tko suviše misli. Tata je rekao: Tko suviše misli? Vino je pri kraju. – Ja sam još morao skočiti po litru i tata je zaklinjao gospodina Fulira, neka barem tiho zapjeva, no gospodin Fulir se čitavo vrijeme držao za vrat i govorio: Prehladen sam, nije mi moguće. Tata je postao žalostan i

rekao: Ja sam osamljen u životu. Još da nemam ovo dijete, mogao bih se objesiti. I pozvao me k sebi, te sam tiho morao s njim pjevati, jer je već bilo kasno, pa bi susjedi mogli psovati. Mama je počela zijevati, pa je rekla tati: Uvijek te iste dosadne pjesme. Već znam svako slovo napamet. Nemate druge zabave. Tata je rekao: Tebi je sve dosadno, što ja radim. Kad je gospodin Fulir odlazio, rekla je mama: Sanjajte nešto lijepo. Gospodin Fulir je odgovorio: Isto tako. Tata je rekao: Ja sam ove noći sanjao, da sam imao kurje oko, veliko kao tanjur. Onda je došao nekakav masni štakor i počeo ga grickati. Mama je rekla: Kako se može nešto tako gadno sanjati. Ja nisam kriv, rekao je tata i pošao da otvori kućna vrata gospodinu Fuliru. Mama je pošla na prozor i kad je gospodin Fulir dolje prolazio, doviknula mu je: Dakle sanjajte lijepo. U to je već tata došao u sobu imama je brzo otišla s prozora. Ja sam otišao u svoju sobu i opet metnuo svoju kabanicu pod vrata i sad pišem dnevnik. Tata je malo prije u drugoj sobi rekao: Što je tome Fuliru. Meni se čini da on ne zna piti. Možda ima slab želudac, pa je zato bio tako tih. Mama je rekla: On ti je strašno osjećajan čovjek, a takvi ljudi su često vrlo tužni. Tata je glasno rekao: A šta sam ja krava? I ja imam osjećaje, i to jake osjećaje. Ali kad ja počnem osjećati, onda to mene drži po tri dana. Sad bih na primjer s bocom najradije razmrskao ovo zrcalo, kad bi bilo osigurano. Ovako je šteta. Mama je rekla: Ajde spavati. Vidiš kako te vino drži. Tata je još nešto mrmljao, no nisam mogao razabrati što. Ja sad svršavam dnevnik, jer danas više ne znam što bih napisao.

Subota, 11. svibnja 1935.

Danas se kod nas dogodila jedna velika stvar i ja ću je točno ispričati ispočetka. Ja sam jako veseo, da se to dogodilo, jer tako imam opet zanimljivih stvari za moj dnevnik. Po danu se nije ništa osobito dogodilo. Jedino je prošla pod prozorom teta Mina i rekla: Kaži mami da ja sutra sigurno dolazim na objed. Ali na večer je došao gospodin Fulir s tatom već malo dobre volje. Tata je potapšao gospodina Fulira po ramenu i rekao: Ti imaš zgodnu glavu. Jednom sam u jednim novinama, u koje su mi zamotali sapun za brijanje, vidio sliku nekakvog belgijskog tenis-majstora. Znaš damu ti doista sličiš. Gospodin Fulir je rekao: Ja nisam nikad igrao tenis. Mama je rekla: To mora biti lijepa igra. Svi su u bijelo obučeni. Tata je rekao: Kuhari su isto u bijelo obučeni. Samo ti ostani u kuhinji. Gospodin Fulir je rekao: Danas ja zovem vino. Već me je stid, da me tu uvijek dvorite. Tata je rekao: Kako misliš. Sutra zovem opet ja. Ja sam skočio po vino i sad dolazi ona velika stvar, koja se danas kod nas dogodila. Kad sam se vraćao, čuo sam već pod prozorom viku u sobi. Tata je vikao: Šuft, baraba, da imam revolver. Ja sam brzo potrčao uz stube i kad sam ušao u sobu, tako sam se prestrašio, da mi je boca skoro ispala iz ruku. Tata i gospodin Fulir rvali se po sobi, a mama je vriskala i brzo bježala k prozoru da ga zatvori. Tata je vikao: Ja bih te zadavio, kad bi se to smjelo. Gospodin Fulir puhao je teško, a tata ga je objema rukama držao za glavu i tresao njome amo, tamo. Tata je vikao: Čovjek ne smije nina zahod otići, već mu drugi počne grliti ženu. Gospodin Fulir je onda naglim kretom izvukao glavu iz tatinih ruku i najednom je tata od njega lijevo i desno dobio pljusku. Tata je brzo skinuo svoj hozentreger i stao njime udarati po gospodinu Fuliru. Gospodin Fulir je tati istrгнуo hozentreger i počeo njime udarati po tatinih leđima. Tata je počeo bježati u drugu sobu, pa mu je pred nosom zaključao vrata. Gospodin Fulir je teško disao i uzevši sa stolca svoj šešir, naglo otišao. Mama je sva blijeda i drščući stajala kraj ormara, a i ja sam se prestrašio, ali me je i zanimala cijela stvar. Onda se javio tata iz druge sobe: Je li otišao? Mama je rekla: Da. Tata je još jednom upitao: A je li zbilja otišao? Perice, reci ti. Ja sam rekao: Da. Tata je otvorio vrata imama je opet glasno zaviknula. Tata je lijeva strana lica bila tamno crvena, a i oko mu je bilo natečeno. Tata je rekao: To još nisam nikad doživio. Tad je počeo vikati na mamu: Kako možeš ti kao udata žena dozvoliti, da te on privija na sebe i ljubi. Mama je rekla slabim glasom: Pa ja sam se branila. Šta ćeš kad je pijan. Tata je rekao: Ja baš nisam vidio da bi se ti suviše branila. Ne idi mi više u blizinu. Među nama je svršeno. Neću se rastavljati radi djeteta. Ali kao da smo rastavljeni. Mama je počela tiho plakati. Tata je rekao: Odlazi mi s očiju. Mama je otišla u drugu sobu, a tata je donio iz kuhinje ručnik namočen u hladnu vodu i njime je omotao glavu. Tada je

sjeo k stolu i stao piti vino, koje sam ja čas prije donio. Meni je rekao: Ajde ti u kuhinju večerati, ja hoću biti sam. Ja sam otišao, u kuhinji sam večerao, ali sam skoro zaspao kod stola. Tata je izašao iz sobe i počeo vikati: Ajde još po vino. Imao je još uvijek zavezanu glavu, a oko, koje nije bilo zavezano, bilo je također krvavo, Tata je bio pijaniji nego inače i jako je nesigurno hodao. Kad sam se vratio s vinom, natočio si je smjesta punu čašu i čitavu je popio. Tad je pogledao prema meni i rekao: Ajde spavati. Nije to za tebe. Budi sretan da si još malen. Bog zna, što ćeš ti još svega doživjeti. I ti si njezina krv. Tad je postao jako žalostan, glavu je naslonio na ruku i dugo je gledao nekud prema prozoru. Onda je rekao: Perice, što ne da ti mene voliš? Ja sam kimnuo glavom. Tata je nastavio: Perice, ljudi su svinje. Nemoj nikome otvoriti svoje srce. Ja sam rekao: Neću tata. A što mi daš za to? Tata je rekao: Ti si idiot. Idi spavati. Ja sam otišao. Kad sam prošao kroz maminu sobu, čuo sam kako u krevetu plače. Iz svoje sobe sam čuo kako je otac pao na pod i rekao: Prokleti Fulir. Onda sam čuo kako je mama ustala iz kreveta. Tata je rekao: Od tebe se ne dam dignuti. Ja ću tu na podu spavati. Mama je rekla: Ti si pijan. Tata je još rekao: Nitko ne vidi kako je tu kod mene unutra. Još se čulo kako mama plače. Ja sam pogledao kroz ključanicu i vidio kako mama leži kraj tate na podu. Naskoro se čulo kako tata hrče. Opet sam pogledao kroz ključanicu i vidio da tata i mama na podu čvrsto spavaju, a svijetlo je još uvijek gorjelo. Ja sam se vratio k svome dnevniku i eto sad ću svršiti za ovaj dan i želim si još mnogo, mnogo tako zanimljivih dana kao što je bio ovaj.

Nedjelja, 12. svibnja 1935.

Danas je kod nas bilo strašno tiho i kad sam ja u sobi glasno zafučkao, rekao je tata: Kuš. Nosi se. Tata je prije podne oštro rekao mami: Za mene ne treba ništa kuhati. Ja sam od sad mrtav. Idem Šnidaršiću na gulaš. Mama nije ništa rekla, već je samo glasno uzdahnula. Tata je otišao i vratio se malo nesigurna koraka. Mama je rekla: Nije te stid u nedjelju prije podne se napiti. Tata je rekao: Gospođo, tko ste vi? Ja vas ne poznam. Možda ste vi gospođa Fulir. Pozdravite vašeg supruga i recite mu, da ću mu za imendan glavu razbiti. Mama je opet počela plakati. U to je zazvonilo i ja samo tvorio vrata teti Mini. Dok je prolazila hodnikom, rekla je: Kako tu lijepo miriše. Znam već, što je to. To je panama-torta. Tata je iz sobe rekao: Nema danas nikakve panama-torte. No, lijepu sestru imaš. Teta je stupila u sobu i čudno pogledala tatu imamtu. Tata je rekao: Ovdje u stanu ljubi se ona s muškarcem i meni nanosi sramotu. Mama je otišla u drugu sobu. Tata je nastavio: I ja glupan ne vidim toga. Sad mi je sve jasno. Prokleti dan, kad sam ga upoznao. Teta Mina je rekla: Pa znaš da je bio pijan. Pa nije se ništa dogodilo. Ne treba odmah sve tako ozbiljno shvaćati. Tata je rekao: Da ja to jučer nisam opazio, draga moja, razvio bi se tu pravi ljubavni odnošaj. Ali moje oko je bistro i ja danas još vidim na daljinu od tisuću metara na crkvenu uru. Teta Mina je otišla u kuhinju i kad se vratila, šetala je oko stola, a onda je naglo rekla: Pa šta danas neće biti objeda. Tata je rekao: Ja sam već bio kod Šnidaršića na gulašu, a što će ovi, ne znam. Teta je planula i rekla tati: A znaš ti, da sam ja danas radi vas odgodila objed kod Krajšekovih, a tamo je danas odojak. A šta ću sad? Tamo više ne mogu ići. Tata je držao rubac na desnoj strani lica i rekao: Daj ti meni mira, nije meni danas do objeda. Šta me gnjaviš. I tata je obukao kaput i opet otišao. Teta je pogledala u drugu sobu i vidjela da mama spava. Tad me je uzela za ruku i mi smo pošli u kuhinju. Onda me je pitala: A znaš ti Perice kud mama stavlja jaja, kad ih donese sa trga. Ja sam rekao: Znam, i odveo sam je u smočnicu i pokazao joj škrinjicu, pokrivenu starim papirima, pa se uopće nije vidjela. Teta Mina je rekla: Aha, tu ona preda mnom sakriva jaja. Dobro da znam. I teta je načinila kajganu od deset jaja, pa smo u kuhinji pojeli. Kad je mama došla u kuhinju, pogledala nas je srdito, ali nije ništa rekla. Teta Mina je rekla: Ti imaš dobro mjesto gdje čuvaš jaja. Tamo je hladno, pa se neće pokvariti. Poslije je teta Mina otišla imama joj je još morala zamotati veliki komad kruha. Tata je došao vrlo kasno i naskoro se začulo njegovo hrkanje. Danas je kod nas bilo jako tiho, kao onda kad je gros mama umrla. Meni je milije, kada je sve veselo i kad gospodin Fulir dođe i mnogo toga pripovijeda. No tata je danas rekao teti: Bolje za njega, da se više nikadne sretne. Ja ga podignem u zrak i odnesem pod tramvaj. Meni se neće ništa dogoditi, jer ću reći, da sam to radio

u velikoj uzrujanosti, pa da mi se na čas pomutila svijest. Teta je rekla: Tko bi to mislio. Izgledao je kao da ne zna do pet nabrojiti. Meni je jako žao za gospodinom Fulirom, pa sam iz ladice izvadio zelenu svjećicu, koju sam u školi dobio za jednu staru grčku marku, zapalio je tiho i postavio je na stol. A pred nju sam metnuo arak risaćeg papira, koji sam istrkao iz svog bloka ina njemu sam velikim slovima napisao: Fulir. Tad sam još nad njegovim imenom nacrtao veliki križ. Znam da gospodin Fulir nije još umro, ali k nama više nikad ne smije doći, a to je meni tako tužno kao da je umro. Dok ovo pišem, svjećica još uvijek gori, ali sad sam gotov, pa ću je utrnuti i idem spavati.

Kraj